

La publicitat als teletinformatius diaris

Estudi encarregat pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Abril de 1998

RPEEO 88

Registre Públic d'Enquestes i d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 25/1998, de 4 de febrer

CAC
Consell de l'Audiovisual
de Catalunya

Gravina 1, 1r
08001 Barcelona
Tel. (93) 270 12 30
Fax (93) 412 63 29

E2/98

LA PUBLICITAT ALS TELEINFORMATIUS
DIARIS

Consell de l'Audiovisual de Catalunya
Barcelona, 3 d'abril de 1998

INDEX

I. INTRODUCCIÓ

II. METODOLOGIA

III. ESTUDI DE LES CADENES TELEVISIVES

IV. CONCLUSIONS

I. INTRODUCCIÓ

La llei 25/1994, de transposició de la directriu europea 89/552/CEE, de Televisió sense fronteres, fa una sèrie de referències a la introducció de publicitat dins els telediaris com a programes informatius:

art. 15.2: "No podrán patrocinarse telediaris ni espacios de actualidad política"

art. 13.4: "los programas informativos, documentales, religiosos e infantiles no podrán ser interrumpidos por la publicidad, salvo cuando su duración sea superior a treinta minutos, en cuyo caso se aplicará lo establecido en los apartados 1 y 2 de este artículo".

Hem de recordar, també, l'article 12.1, pel que fa a la separació entre programació i publicitat en les emissions televisives:

"La publicidad deberá ser fácilmente identificable y diferenciarse claramente de los programas gracias a medios ópticos, acústicos o ambos".

Finalment, pel que fa al patrocini televisiu s'ha de tenir en compte el que disposa l'article 15.1.c):

"Los programas de televisión patrocinados deberán cumplir los requisitos siguientes:

c) No deberán contener mensajes publicitarios directos y expresos de compra o contratación de productos o servicios del patrocinador o de un tercero, mediante referencias de promoción concretas a dichos productos o servicios".

Darrerament, el CAC ha detectat algunes anomalies pel que fa al compliment d'aquests articles. Així, l'objectiu d'aquest estudi serà tipificar el comportament de les diverses cadenes en les estructures dels seus espais d'informació diària.

II. METODOLOGIA

Per efectuar aquest estudi s'han enregistrat els espais d'informació general o teleinformatius diaris durant una setmana de temps, que va des del dimarts 3 de març fins al dilluns 9 de març.

Pel que fa a la franja horària estudiada, s'han escollit les de migdia i de vespre, quedant exclosos, per tant, els informatius emesos per algunes cadenes a primera hora del matí o a última hora de la nit. Cal assenyalar que les segones cadenes dels canals públics (La 2 i Canal 33) tenen una oferta més reduïda de programes informatius, ja que la categoria hi és prou representada als seus primers canals (TV1 i TV3).

III. ESTUDI DE LES CADENES TELEVISIVES

1. TV1

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Avanç d'"El temps"	13:55	≈ 5 minuts
L'informatiu migdia	14:00	≈ 60 minuts
Telediario 1	15:00	≈ 49 minuts
El tiempo	15:49	≈ 6 minuts
Telediario 2	21:00	≈ 45 minuts
El tiempo	21:45	≈ 5 minuts

Cap de setmana

Dia	Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Dissabte i diumenge	L'informatiu cap de setmana	13:55	≈ 20 minuts
	Telediario-1	15:00	≈ 30 minuts
	El tiempo	15:30	≈ 5 minuts
	Telediario-2	21:00	≈ 25 minuts
	El tiempo	21:25	≈ 5 minuts

TVE1 no incorre en incompliments de la legislació pel que fa a la publicitat insertada dins dels programes informatius. El programa *El tiempo* està patrocinat per Repsol però, en no formar part del mateix programa (l'informatiu general), aquest fet no constitueix cap incompliment de la legislació vigent. El programa *El tiempo* té la seva pròpia careta d'inici i de final, és a dir, forma una unitat a part del *Telediario*.

D'altra banda, el patrocini en sí mateix és correcte d'acord amb l'article 15.1.c) ja que no incorpora cap missatge d'oferta de productes o serveis, i es limita a dir "*Repsol les ofereix el tiempo*".

Finalment, hem de dir que TV1 no talla cap programa de menys de 30 minuts per introduir-hi publicitat, per tant respecta també l'article 13.4.

2. La 2

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
L'informatiu vespre	20:00	≈ 30 minuts
La 2 notícies	22:00	≈ 25 minuts
El tiempo	22:25	≈ 5 minuts

Cap de setmana

Dia	Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Dissabte	Avanç informatiu	19:00	≈ 5 minuts
	L'informatiu cap de setmana vespre	19:50	≈ 40 minuts

Podem dir que aquesta cadena, al igual que TV1, compleix perfectament la legalitat vigent: l'única forma publicitària que hi apareix és el patrocini de *El tiempo* (Repsol) que, al igual que en TV1, es troba separat de l'informatiu general, la qual cosa legitima el fet de patrocinar aquest espai, tal i com s'ha dit abans. D'altra banda, el patrocini en sí mateix és correcte ja que la llegenda "*Repsol les ofrece el tiempo*" no incorpora cap missatge d'oferta de productes o serveis

Pel que fa als talls publicitaris, hem de dir que aquesta cadena i pel que fa a la setmana visionada, no els introdueix mai en els seus programes informatius.

3. TV3

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Avanç informatiu migdia	13:57	≈ 3 minuts
Telenotícies Catalunya	14:00	≈ 20 minuts
El medi ambient	14:20	≈ 10 minuts
Telenotícies migdia	14:30	≈ 55 minuts
El temps	15:25	≈ 5 minuts
Telenotícies vespre	20:30	≈ 45 minuts
El temps	21:15	≈ 5 minuts

Cap de setmana

Dia	Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Dissabte i Diumenge	Telenotícies migdia	14:30	≈ 40 minuts
	El temps	15:10	≈ 5 minuts
	Telenotícies vespre	20:30	≈ 35 minuts
	El temps	21:05	≈ 5 minuts
	---	---	---

TV3 fa, al igual que les cadenes estudiades anteriorment, fa una separació entre els informatius genèrics i altres microespais d'informació. El fet que aquests microespais (*El temps*, *El medi ambient*) estiguin patrocinats no constitueix, per tant, cap incompliment de la normativa. Així mateix, aquests patrocinis no incorporen cap oferta de productes o serveis i es limiten a dir: "*Miri el temps amb Miró*" i "*Gas natural els ha ofert El medi ambient*".

Pel que fa a les interrupcions publicitàries, TV3 talla només aquells *Telenotícies* de duració programada superior a 30 minuts.

4. Canal 33

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Notícies 33	21:30	≈ 20 minuts

El Canal 33 tan sols emet un programa d'informació general, *Notícies 33*, que no inclou cap forma publicitària.

Cap de setmana

El cap de setmana, Canal 33 no emet cap teleinformatiu diari.

5. Tele 5

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Las noticias 1a edición	14:30	≈ 45 minuts
Las noticias 2a edición	20:00	≈ 60 minuts

Cap de setmana

Dia	Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Dissabte	Las noticias	14:30	≈ 45 minuts
	Las noticias	20:00	≈ 25 minuts
Diumenge	Las noticias	14:30	≈ 45 minuts

En aquesta cadena trobem alguns fenòmens que creiem que atempten contra els articles esmentats a la introducció:

- art. 15.2: Aquest article es veu vulnerat repetidament ja que es patrocinen diverses seccions dels informatius, com els esports (Citizen oro) i el temps (Sopinstan...). Cal dir que Tele 5 no presenta aquestes informacions com a programes separats del d'informació general sinó que formen un sol programa.
- art. 15.1.c): Aquests pretesos patrocinis superen àmpliament el que la llei 25/1994 admet sota aquest concepte i en molts casos el que es presenta es un spot publicitari amb un petit rètol que conté la llegenda "Te ofrece/ha ofrecido este programa" que, per sí sol no jutifica la caracterització d'aquesta forma publicitària com a patrocini.

A continuació reproduïm les graelles dels enregistraments amb tots els incompliments detectats, amb la corresponent transcripció dels missatges emesos:

- Dimarts, 3 de març

Las noticias 2a edición
<i>La nueva colección Citizen ore felice, los relojes de señora con tres horas de garantía.</i> La imatge mostra diferents rellotges. Hi ha una llegenda en la part inferior d'ella pantalla que diu "te ofrece el deporte"
Esports
<i>La nueva colección Citizen ore felice, los relojes de señora con tres horas de garantía.</i> La imatge mostra diferents rellotges. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ha ofrecido el deporte"
continuació notícies
<i>Es tiempo de Sopinstan. La sopa Gallina Blanca.</i> La imatge correspon a un espot on els membres d'una família es preparen una tassa de sopa. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ofrece el tiempo"
El temps
<i>Es tiempo de Sopinstan. La sopa Gallina Blanca.</i> La imatge correspon a un espot on els membres d'una família es preparen una tassa de sopa. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ha ofrecido el tiempo"
Continuació notícies

- Dimecres, 4 de març

Las noticias 2a edición
<i>Es tiempo de Sopinstan. La sopa Gallina Blanca.</i> La imatge correspon a un espot on els membres d'una família es preparen una tassa de sopa. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ofrece el tiempo"
El temps
<i>Es tiempo de Sopinstan. La sopa Gallina Blanca.</i> La imatge correspon a un espot on els membres d'una família es preparen una tassa de sopa. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ha ofrecido el tiempo"
Continuació notícies

- Dilluns, 9 de març

Las noticias 1a edición
<i>Agua de colonia Williams Sport. Tu deporte.</i> La imatge correspon a un espot de la colònia. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ofrece el deporte".
Esports
<i>Agua de colonia Williams Sport. Tu deporte.</i> La imatge correspon a un espot de la colònia. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ha ofrecido el deporte".
Continuació

- Dilluns, 9 de març

Las noticias 2a edición
<i>Los caramelos Golía Active Plus rellenos de acción balsámica despejan la nariz y suavizan la garganta. Golía Active Plus, el placer de respirar.</i> La imatge correspon a un espot dels caramels. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ofrece el deporte".
Esports
<i>Los caramelos Golía Active Plus rellenos de acción balsámica despejan la nariz y suavizan la garganta. Golía Active Plus, el placer de respirar.</i> La imatge correspon a un espot dels caramels. Hi ha una llegenda en la part inferior de la pantalla que diu "te ha ofrecido el deporte".
Continuació

Evidentment, l'aparició d'espots i imatges de productes i no tan sols del logotip de la marca constitueix una incitació a la seva compra, i s'allunya molt del que permet l'article 15.1.c..

- art 12.1: Atès que considerem que la forma publicitària esmentada anteriorment és publicitat i no patrocini, també s'incompleix aquest article, ja que no hi ha separació per mitjans òptics ni acústics entre la programació i la publicitat.

Pel que fa als talls publicitaris introduïts, Tele 5 en fa un a cada telenotícies de més de 30 minuts, d'acord amb l'article 13.4.

6. Antena 3

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Noticias	15:00	≈ 50 minuts
Noticias	21:00	≈ 40 minuts

Cap de setmana

Dia	Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Dissabte i diumenge	Noticias	15:00	≈ 35 minuts

A Antena 3 trobem la següent situació:

- art. 15.2: Aquest article es veu vulnerat en diverses ocasions ja que es patrocinen diverses seccions dels informatius, com els esports. Antena 3 no separa l'informatiu general dels específics com el temps o els esports i recorre a la figura del patrocini per introduir aquests darrers. Tal com hem dit abans, la legislació vigent prohibeix expressament el patrocini d'espais d'informació diària, fet pel qual podem dir que els informatius d'Antena 3 atempten contra l'article 15.3 de la llei 25/1994.
- art. 15.1.c): No es pot afirmar que aquests patrocinis siguin incorrectes en sí mateixos ja que no insten directament a la compra dels seus productes. De totes maneres, tampoc no es limiten a oferir el logotip de la marca estrictament.

A continuació reproduïm les graelles dels enregistraments amb tots els incompliments detectats i la transcripció dels missatges:

- Dimecres, 4 de març

A3 Noticias
<i>No te pierdas lo mejor del deporte con Decathlon. La gran tienda de todos los deportistas.</i>
Esports
Continuació notícies

- Dijous, 5 de març

A3 Noticias
<i>No te pierdas lo mejor del deporte con Decathlon. La gran tienda de todos los deportistas.</i>
Esports
Continuació (El temps)
<i>Mito te ofrece el mejor parte de nieve. Imatges d'un home esquiant amb la llegenda: "Mito le ofrece el mejor parte de nieve los jueves 21.30 en Antena 3"</i>
<i>To the limit. Radical sport wear. Les imatges mostren un esquiador.</i>
Continuació notícies

Finalment, cal dir que Antena 3 talla els seus informatius un cop, fet que s'adequa a la legalitat tenint en compte que els programes tenen una duració programada superior a 30 minuts.

7. Canal+

Entre setmana

Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Redacción	14:15	≈ 15 minuts
Redacción noche	21:30	≈ 23 minuts
Contrarreloj	21:53	≈ 7 minuts

Cap de setmana

Dia	Nom	Hora d'emissió	Duració programada
Dissabte i diumenge	Redacción	14:30	≈ 35 minuts
	Redacción	21:30	≈ 23 minuts
	Contrarrejoj	21:53	≈ 7 minuts

Canal + no emet publicitat dintre dels seus espais informatius. La publicitat se situa entre el programa *Redacción* i el programa *Contrarreloj*, d'informació esportiva, amb separació correcta d'acord amb la Llei 25/1994.

Els caps de setmana s'emeten els mateixos programes, i tampoc no s'ha trobat publicitat incorrecta.

IV. CONCLUSIONS

D'aquest estudi es desprèn que les diferents cadenes presenten comportaments dispars pel que fa a l'emissió de publicitat als seus espais teleinformatius diaris.

Tenint en compte el que estableix la llei 25/1994, de transposició de la directriu europea de televisió sense fronteres, les cadenes públiques, tan estatals (TV1 i La 2) com autonòmiques (TV3 i Canal 33) i Canal +, entre les privades, compleixen estrictament la legislació vigent en aquesta matèria.

Antena 3 presenta infraccions en atemptar contra l'article 15.2, ja que patrocina seccions del programa d'informació general. Una solució per adaptar-se a la normativa seria extraure la informació patrocinada fora de l'espai general, fent-ne un programa propi, al igual que fan altres cadenes com TV1 o TV3.

Finalment, Tele 5 incompleix el que disposa la normativa ja que, a més de patrocinar seccions del teleinformatiu (incompliment art. 15.2), aquests patrocinis són incorrectes com a tals (incompliment art. 15.1.c), ja que incorporen missatges de compra de productes o serveis. La separació entre programació i publicitat queda, doncs, confusa, fet que vulnera l'article 12.1.